

CzechELib: Setkání OA administrátorů

Vypracováno: Alžbeta Rabatinová, Jana Bystroňová

duben 2026

Obsah

- Základní pojmy a informace
- Přehled předchozích let
- Změny, novinky, čerpání v roce 2026
- Diskuse

CEL: základní pojmy a informace

- **CEL** - Národní centrum CzechELib
- **TA** - Transformative Agreement - transformační smlouva
- **APC** - Article Processing Charges - poplatek za otevření 1 článku
- **Token** - Představuje možnost publikování jedné odborné publikace v režimu Open Access bez dodatečných nákladů pro Oprávněného autora, resp. Členskou instituci.
- **Oprávněný autor - hlavní korespondující submitující autor** článku. **Uplatnění tokenu je vázáno na primární afiliaci** korespondenčního autora.
- **CC** - Creative Commons Licence - podmínky dalšího užívání článků v režimu OA
- **Report** - Seznam článků otevřených na základě TA
- **Dashboard** - Platforma vydavatele, která umožňuje správu způsobilých článků
- **Journal Flip** - Transformace časopisu z hybridního modelu na čistě OA
- **Opt-out** - Rozhodnutí autora publikovat pod předplatným (za paywallem)

CEL: základní pojmy a informace

- možná zastupitelnost v případě dlouhodobější nemoci, dovolené apod.
- agenda hlídána i na úrovni jednotlivých institucí,
- snaha o maximální informovanost,
- komplikace různého charakteru.

CEL: nejčastější komplikace

- chybně uvedená, nesprávně přiřazená nebo systémem vydavatele nerozpoznaná afiliace
- opt-out
- změny v dashboardu
- změny ve formátu reportů
- chybějící články v reportech
- způsobilost určitých typů článků
- zpětné otevírání článků

Přehled transformačních smluv

Cesta k Open Access

Dokumenty

Informativní seznam časopisů s možností OA publikování (verze 6, 11. 3. 2025) vč. filtrování podle institucí, vydavatelů a typu OA

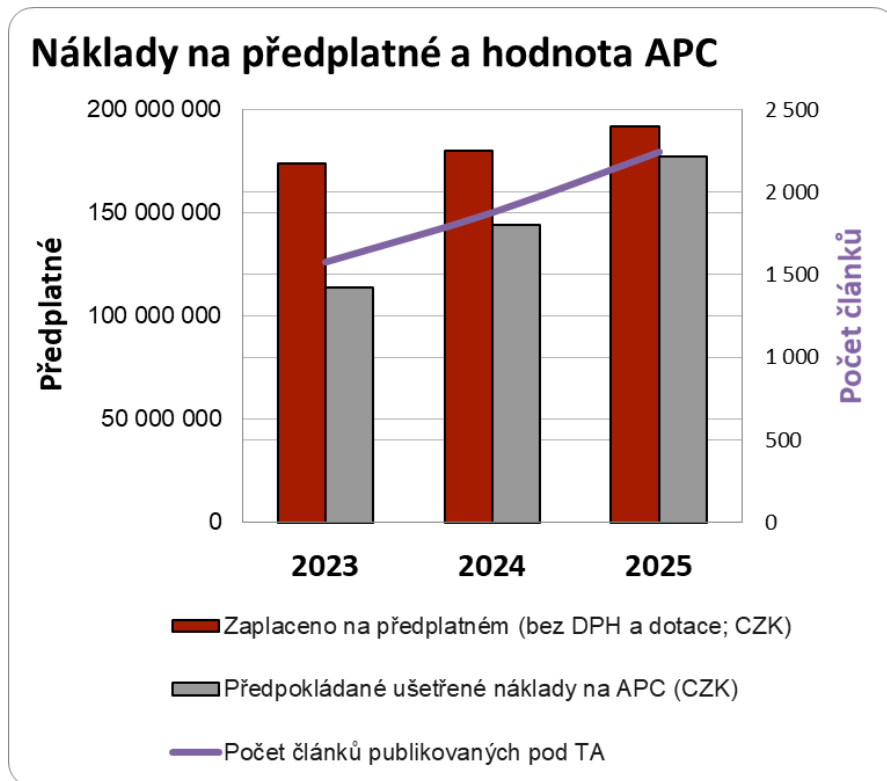
viz. Instrukce pro autory

Čerpání tokenů 2023 - 2025

Přehled čerpání tokenů*	2023	2024	2025	Celkem 2023 - 2025
Počet vydavatelů	15	14	15	15
Počet institucí	69	66	70	75
Počet titulů	874	1,002	1,157	2,030
Počet autorů	1,363	1,723	2,002	4,344
Počet článků	1,579	1,879	2,245	5,877
Průměrné APC v CZK	70,681	73,477	76,619	73,477
Součet APC v CZK	114,029,878	144,188,795	177,336,891	435,555,564

*Stav k 20. 4. 2026. Kurz pro přepočet - ČNB k 2. 1. 2026.

Čerpání tokenů 2023 - 2025

*Stav k 20. 4. 2026. Kurz pro přepočet - ČNB k 2. 1. 2026.

Smlouvy od 2026+

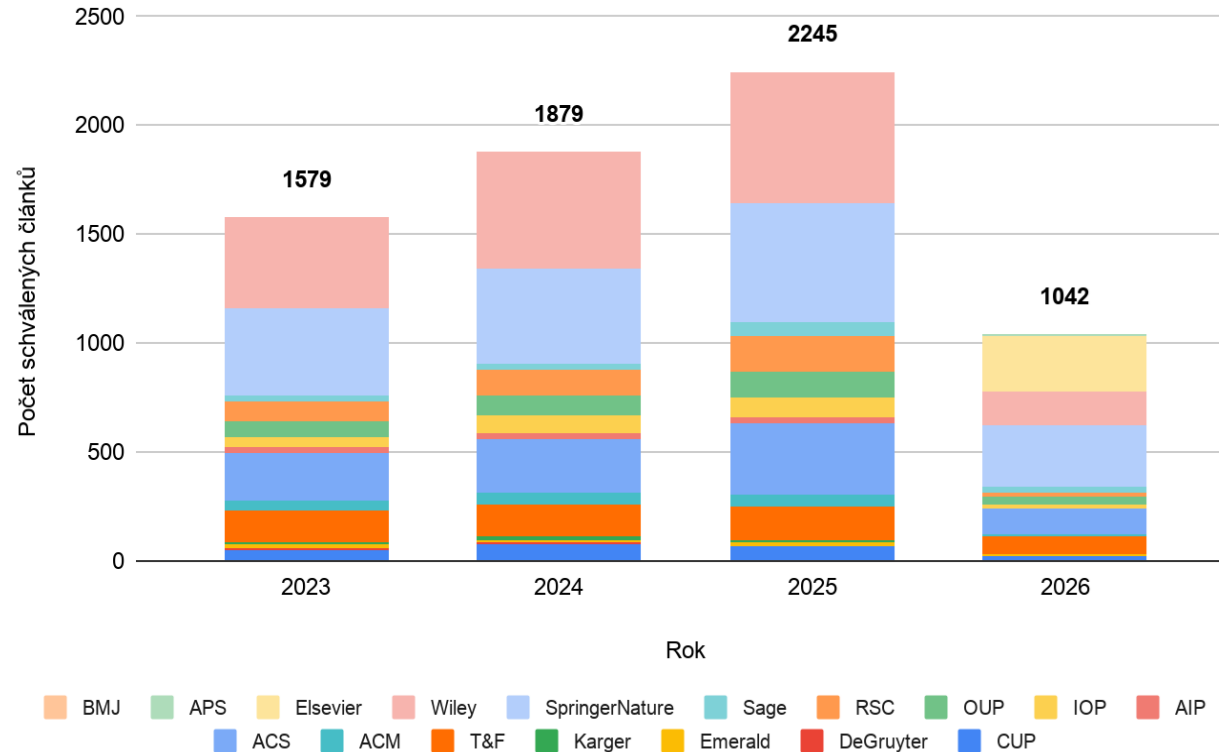
	Elsevier	Springer	Taylor & Francis	Wiley*
Počet publikací/tokenů	omezen	omezen	omezen	omezen
Požadavky na automatické otevření (OA default?)	×	✓	✓	×
Roll-over tokenů	×	✓	×	×
Zpětné otevírání	✓	×	✓	✓
Oprávněné časopisy	hybridní tituly + tituly, které flipnou	hybridní tituly + tituly, které flipnou	hybridní tituly + tituly, které flipnou	hybridní tituly
CC licence na výběr	CC BY CC BY-NC CC-BY-NC-ND	CC BY	CC BY CC BY-NC CC-BY-NC-ND	CC BY CC BY-NC CC-BY-NC-ND
Zpětná změna CC licence	✓	×	×	×
Stav k 20. 04. 2026	23%	52 %	43 %	23 %

*pokračující smlouva do konce roku 2026

Vydavatel	Neomezené čerpání tokenů?	Oprávněné časopisy	CC BY default?	Reporting - jen přes CEL?
ACM	✓	OA	×	✓
ACS	✓	hybrid + OA	✓	✓
AIP	×	hybrid, ale jen tituly v režimu Subscription	✓	✓
APS	✓	hybrid	✓	✓
BMJ	✓	hybrid/hybrid + GoldOA pro MU	×	✓
CUP	✓	hybrid + OA	×	✓
De Gruyter	×/✓ (jen FLU AV)	hybrid/hybrid + GoldOA pro FLU AV	✓	✓
Emerald	×	hybrid, jen z předpl. kolekcí	✓	✓
IOP	✓	hybrid + OA	✓	✓ (bude SciPris - jen pro reporty)
Karger	✓	hybrid + OA	×	×(dostupný v dashboardu)
LWW	×	hybrid	×	×(dostupný v dashboardu)
OUP	✓	hybrid + OA	×	×(dostupný v dashboardu)
RSC	✓	hybrid + OA	✓	× (rozesílá vydavatel)
SAGE	✓	hybrid, jen z předpl. kolekcí	✓	✓

Čerpání tokenů 2023 - 2026*

Vývoj čerpání tokenů v období let 2023 - 2026*

* stav k 20.04.2026

Nové smlouvy/změny Elsevier

- zdlouhavé nastavování způsobilých institucí (především AV ČR)
- update dashboardu

Requests

Pending 5 Approved 239 Rejected 20 All 264 Showing 5 of 5

Filters [Clear all](#)

Other criteria

☐ Is pre-validated ⓘ 3

DOI
Use full or partial DOI name
 →

Corresponding author
 ▼

Institution
 ▼

Agreement period
☐ 2026 5

User license
☐ CC BY 4.0 4
☐ CC BY-NC 4.0 1

Article type
☐ FLA - Full-length article 5

Journal type
☐ Hybrid 5

Sort
Newest to oldest ▼

Display 25 | 50 | 75 results at a time [Generate report](#)

14 Apr 2026 Due on 4 May

[The Application of Ultrastructure Expansion Microscopy Reveals the Apical Microtubule Architecture of ...](#)

Biologické centrum Akademie věd České republiky

2026 period [dx.doi.org/10.1016/j.ijpara.2026.104851](#) [ORCID profile](#)

[1-click approve](#) Approval is immediate and cannot be undone. We will notify the author by email. [Legal disclaimer](#)

11 Apr 2026 Due on 1 May

[Integrated laser ablation and computed tomography: detecting the chemical footprint of microplastics ...](#)

Masarykova univerzita

2026 period [dx.doi.org/10.1016/j.talanta.2026.129794](#) [ORCID profile](#)

[1-click approve](#) Approval is immediate and cannot be undone. We will notify the author by email. [Legal disclaimer](#)

10 Apr 2026 Due on 30 Apr

[Structural insights into the evolution of alpha/beta-hydrolase fold luciferases](#)

Masarykova univerzita

2026 period [dx.doi.org/10.1016/j.ijbiomac.2026.151870](#) [ORCID profile](#)

Nové smlouvy/změny

Elsevier

The Application of Ultrastructure Expansion Microscopy Reveals the Apical Microtubule Architecture of Babesia

Pending since 14 Apr 2026

Due on 4 May 2026

Author and affiliation

Institution: Biologické centrum Akademie věd České republiky
Corresponding author:
Author's email:
Author's ORCID iD:

Article details

PII: S0020751926000822 [View on ScienceDirect](#) ↗
Article type: Full-length article
Journal: *International Journal for Parasitology*
Journal type: Hybrid
Journal ISSN: 0020-7519
Doi: 10.1016/j.ijpara.2026.104851
User license: CC BY 4.0

Approve Reject Forward

Notify the author

☒ Yes, I want to notify the author

If checked, we will send an automated email to the author to inform that your request has been approved.

Authorization

By approving this request, I confirm that I am on behalf of the organization identified in the request, that the organization is affiliated to the organization, and that the terms of the agreement between the organization and Elsevier shall apply.

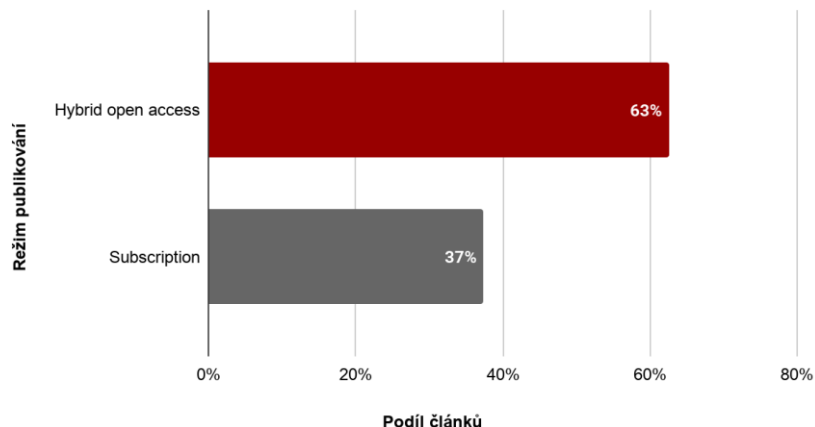
Approve request

- potřeba modifikace “Rejection note” v řešení (možnost specifikace vlastního důvodu zamítnutí)

Nové smlouvy/změny Elsevier

- k 20. 4. 2026 využito pouze **23 % tokenů**

Přehled čerpání tokenů u Elsevier do 20. 04. 2026

	Predikce využití tokenů na základě Q1	Předpoklad na začátku roku
Využitých tokenů	900	1100
Publikační aktivita celkem	1500	1700

- přerozdělování tokenů není zatím v plánu - velké množství opt-outů
- na podzim analýza čerpání a návrh dalšího postupu

Nové smlouvy/změny

Elsevier

- možnost zpětného otevírání k dispozici do 31. 1. 2027 (článek do tohoto data již musí být otevřen); nenechávat na konec roku, ale **analyzovat reporty průběžně**
- jak zjistit, které články je možné zpětně otevřít?*

Analytics

Download report

D	E	F	G	H	I	J	K
Correspondi	Correspondi	Article Paye	Article Paye	Article publi	User license	Journal ISSI	Journal title
University of Che		University of Che		Subscription	Not Available at	0032-3861	Polymer
Czech Technical		Czech Technical		Subscription	Not Available at	0143-974X	Journal of Constructional Steel Research
University of Par		University of Par		Subscription	Not Available at	0272-8842	Ceramics International

- v **Acceptance email** zůstává aktivní link, kterým autor po akceptování článku k publikování vyplnil svou volbu režimu publikování (author journey)
- autor takto může také změnit OA licenci (do 90 dnů od publikování)

*institucím, pro které spravuje dashboard CEL, byl seznam článků pod subskripcí za Q1 rozeslán

Nové smlouvy/změny

AIP

- smlouva ještě není uzavřena
- neschopnost vydavatele zajistit potřebnou dokumentaci pro veřejné zakázky, drafty smlouvy několik měsíců bez odpovědi....
- vydavatel nepovolí OA publikování bez smlouvy
- po podpisu smlouvy se budou články zpětně otevírat

Nové smlouvy/změny

ACM

- od ledna 2026 veškerý obsah vydávaný v režimu OA
- pro rok 2026 zavedení dotované APC (netýká se zasmluvněných institucí)

APS

- no-touch workflow
- pouze licence CC BY
- schváleno 10 článků

BMJ

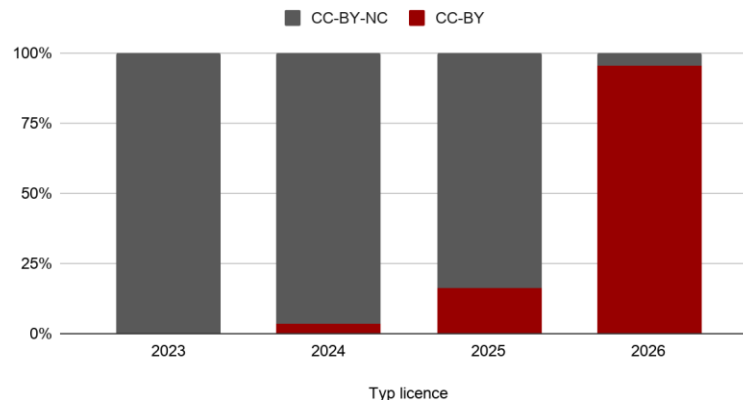
- autor musí o OA požádat již při submitování článku
- CC BY-NC default
- složitý systém způsobilých typů publikací
- webinář pro autory 28. dubna

Nové smlouvy/změny

SAGE

- neplatí se snížené APC, publikování v režimu OA ve způsobilých titulech zdarma
- nastaven CC BY default

Typ zvolené licence u vydavatele SAGE

T&F

- nelze přenášet zbylé tokeny
- zbylé tokeny je možné využít na zpětné otevírání (pouze 10 % celkového počtu tokenů)
- CC licence zatím v reporting chybí

Nové smlouvy/změny Springer

- v minulé smlouvě omylem zařazeno 9 titulů, které fliply od 1. 1. 2023; od 1. 1. 2026 již nejsou způsobilé
- 10 článků ze zbylých tokenů r. 2025 ještě neotevřeno (NTK musí uzavřít dodatek k LS)

Nevyčerpané tokeny - k diskusi:

- **roll-over** nevyčerpaných tokenů - férový, jednoduchý
- od r. 2026 možnost zpětného otevírání (komplikovaný proces nahlašování)
- přerozdělování na konci roku?
- domluva na **jediném** férovém řešení

European Journal of Ageing

European Journal of Population

The Journal of Comparative
Germanic Linguistics

Journal of Mammary Gland Biology
and Neoplasia

NanoEthics

Vocations and Learning

Computing and Software for Big
Science

Cambridge Journal of Evidence-
Based Policing

Eating and Weight Disorders -
Studies on Anorexia, Bulimia and
Obesity

OA Switchboard

- OA Switchboard umožňuje získat přehled o OA publikacích instituce (i od nezasmluvněných vydavatelů)
- smlouva na Switchboard je podepsána
- bude následovat demo/zaučení pro CEL
- zaučení participujících institucí plánováno v příštích měsících

Kde najít informace

- Web CzechELib
- Informace pro OA administrátory v Consortia Manager
 - informace v účtu Consortia Manager musí být aktuální!
 - ✓ OA kontakt pro CEL
 - ✓ OA kontakt pro dodavatele (OA admin)
- Kde se uvidíme:
 - 13. 5. Springer Day v NTK - pozvánka v CM
 - 11. 6. Setkání členských institucí v NTK
 - 9. 10. Elsevier Day v NTK - zatím v jednání
 - Osobní setkání (podzim)

Děkujeme za pozornost